

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Proteus ofte Minne-beelden verandert in Sinne-beelden

Cats, Jacob

Rotterdam, 1627

XIX. Quod iuvat exiguum est

urn:nbn:de:bsz:31-101049

QVOD IVVAT EXIGVVM EST.
XIX.

PROVERB. *Sequitur eam quasi bos ductus ad victimam, & quasi agnus lascivus, & ignorans quod vincula trabatur; donec transfigat sagitta gitta jecur ejus.*
7.22.

LVCRET. 4. *Convivia, ludi,
Pocula crebra, unguenta, corona, seris parantur:
Nequicquam; quoniam medio de fonte leporum
Surgit amari aliquid, quod in ipsis floribus angat.*

Voor

Voor kleyn ghenucht, groot ghesucht, en langh gheducht.

111

GHy die voor desen os siet spel, en versche rosen,
Siet oock wat achter volght, en let hoe corte posen
Hoe ras vergaenden vreucht de malle jonckheit heeft,
En wat de quade lust voor harde nepen gheeft.
Siet, vrienden, vuyl bejagh en baet ons niet met alle,
Al is het eerste soet, het eynd is enckel galle;
Ach dat men vreuchde noemt duert maer een corte wijl,
Van voren schijntet spel, van achter is de bijl.

Quod iuvat, exiguum est.

Q*ui pecus hic lituosque vides, vinumque, rosasque,
Te feda veneris regna videre puta:
Hei mihi! quam levis est & quam brevis ista voluptas,
A tergo lanius tela cruenta gerit,
Frustra coquus torret. Vos, qui peccastis in igne,
Mox dabitur rapido membra pianda foco;
Membra focus male sana coquat; perit ignis in igne.
Corpore non aliter gallica pestis abit.*

Pour un playsir.

VOy, jouvenceau, ce bœuf couvert bien de couronnes,
Mais le boucher le suit. Quant au plaisirs t'addonnes
Helas! la volupté n'est que pour peu de temps,
Et si t'en trouveras saisi de long tourments.

112

DE gild-os gaet daer heen verciert met roſe-cranſſen,
 Men hoort dē trommel ſlaē, mē ſiet de kinders danſen;
 Hy ſchuym-beēt inden wijn, en pruyft van enckel vet,
 Maer peyft niet aen de bijl, die op hem is ghewet.
 Hoe menich iſſer trots, en gaet daer moedich proncken,
 Die, eer de ſonne daelt, in pijnē leyt gheſoncken:
 Neemt, vrienden, op u ſelfs, en op u faken acht,
 Oock als het ſoet geluc op u geduerich lacht.

Fortuna vitrea eſt, cum ſplendet frangitur.

S*ordidus aut ſæno nuper vel ſtramine taurus*
Cincta triumphali cornua fronde gerit;
Et lavat effuſum palearia caſſa falernum,
Et ſtrepit argutis tibia feſta ſonis:
It pecus, & letis mugitibus æthera complet,
Nec ſtringi cultros in ſua colla videt.
Sit ſuſpecta tibi nimio ſors leta favore,
Illā fovet multos, ut magis inde premat.

En proſperitè, n'y a ſeurte.

LE beuf, couvert des fleurs, ſe brave par la rue
 Au ſon du tabourin; mais le galant, qui tue,
 Va tout joignant a luy. quand grand bon heur te rit,
 Cela te ſoit ſuſpect, car le malheur te ſuit.

HEV

Summè bona valetudo (secundum Hippocratem) summè periculosa est. Plerumque magnis gaudiis dolores adhaerescunt. Magis periculosa navigatio est, cum, vento secundo, modo in hanc, modo in illam partem lascivit anceps velù, quàm cum adverso turbine sinus obliquat gubernator. Solet fortuna, inquit Caesar, quos pluribus beneficiis ornavit, ad duriorum casum reservare. Effusiores risum lacrima plerumque claudunt. Omnis enim felicitas dubia est, nec beatissimorum facile ullus dixerit quamdiu talis futuras sit: Nam quod regnum est (inquit Seneca) cui non parata sit ruina, & proculcatio, & dominus, & carnifex? nec magnis illa intervallis divisa; momentum interest inter solium, & aliena gena. Quis enim ignorat magnas arbores diu crescere, una hora extirpari? Quisquis es, fortunam reverenter habe; non enim melius res secunda perdurant, quam si animus continens eas gubernet: potentia utique mediocriter usurpata omnia bona conservat, ait Dio.

Gantsch ende al welvarende te zijn, isorghelijck, ende dient voor verdacht ghehouden te werden, seydt Hippocrates. Een schip is in meerder ghevaer, om door een stercken voor-wint om-gheflaghen te werden in't gyben, als door een teghen-windt in't laveren. Wtmuytende toevallen van gheluck hellen veeltijds tot sware veranderinghen, seydt Caesar. Het onmatich ende uytshetterende lachen werdt veeltijts met tranen besloten. Alle voorspoedt is wanckelbaer: in voeghen dat selfs de aldergheluckichste niet en weten hoe langhe hun welstande duynen sal. Wat heerschappye isser, seydt Seneca, dewelcke niet den val, de vertredinghe, den heerscher, jae den beul op de hielen nae en gaet? En dickwils isser niet veel spelens tusschen d'een en d'ander. Op een Conincklijke stoel verheven te zijn, ende selfs een voertval te doen aen andere, is somwylen nau een uyre tijds verscheyden. Wie en siet niet dat hooghe boomen langhe wassen, en dickwils op een ooghenblick uytgheroeyt werden? Het is dan best t'elcken als ons het gheluck toelacht, op ons hoede te zijn: op dat wy met het bedrieghelijck lockaes, ghelijck een domme visch niet wech gheruckt en werden.

*Voor al u saken wel besint,
Wanneer u schip seylt voor de wint:
Want die in't gyben eens misdoet,
Verliest wel licht'lijck lys en goet.*

SEN. 28. EPIST.

Ad omne fortuitum bonum suspiciosi & pavidi stare debemus, & fera & piscis spe aliquà oblectante decipitur: munera ista fortuna reputamus: Insi-

die sunt.

PET. ARMIL. LIB. 8.

Effusam saepe letitiam tristes & adversa res excipiunt.

OVID. 4. PONT. 3.

Tu quoque fac timeas, & qua tibi lata videntur, Dum loqueris, fieri tristia posse puta.

P

Voor

EY fiet eens, vrienden, fiet, wat macht den gild. os baten
 Dat hy een rosen hoet mach dragen achter straten?
 Al wort hy schoon gestreelt, 'tis voor een corte vvijl,
 Eylaes van achter volghet de slager met de bijl.
 Hoe dom is menich mensch! sy rasen, spelen, vvoelen,
 En van dat comen sal en isser geen gevoelen;
 Maer hoort een nutte les voor alle vuyl bejagh,
 Peyst staech op uvv' vertreck, of aen den jongsten dagh.

1. IOHAN. 2.

Mundus transit, & concupiscentia ejus.

T*Aure quid eximiis te cornua nexa corollis?
 Quidvovae juvant agili tympana pulsa manu?
 Mox lanius rigidâ seriet tibi colla securi,
 Parvaque perpetuâ gaudia nocte lues.
 Quid rosa, quid litui tibi, quid, homo, blanda libido
 Proderit? & vasto quidquid in orbe placet.
 Heu! levis & brevis est mundi, vel summa, voluptas,
 Et premit emeritum mors sine morte jecur.*

De court plaisir, long repentir.

QVe sert au pauvre bœuf qu'on des fleurs l'environne,
 Puis qu'un sanglant boucher de si pres le talonne?
 Qu'attens tu cœur charnel des voluptez confort?
 Helas! de la ne vient qu'un' immortelle mort.

P O S T

Orbis terrarum homini tanquam theatrum est, unusquisque ibi nostram scenam servit, comicam hic, tragicam ille personam sustinet: Comicam certe vir bonus; quocumque enim ille exordio actum incipit, lepido utique ac festivo sine vite fabulam claudit. Tragico cothurno indutus prodit homo nequam: nec personam ponit, nisi cruentus: Actus enim postremus nunquam illi alius nisi funestus ac tristis. Quotiescumque igitur hunc aut istam improbum initio satrapae personam sustinere, ac magnum aliquid spirare videbis; contine te, ac suspende paulisper iudicium, dum tragico boatu scena claudatur. Finis distinguit fabulam. Quis bovem nitidum in pratis luxuriantem dum videt, securim non cogitat? quis taurum sub iugo gementem dum conspicit, macello haud destinatum non concludit? concludamus & nos, impiorumque felicitate nihil felicius esse statuamus, nec enim usquam principia impiorum tam invidenda, quam exitus deplorandus; nunquam piorum principium tam triste, quam finis est placidus.

De werelt (seyter een) is aen den mensche als een toneel, yeder een heeft daer, als sijn rolle, te spelen, den eenen, in een bly-cyadich spel, een anderen, in een treur-spel. Een vroom mans leven heeft de eyghenschap van een comedie, want hoedanich zijn begintfel oock wesen mach, soo maeckt hy altijdt een vrolijck eynde. Den goddeloofen daerentghen is een recht tragedie-speelder. Wanneer ghy daeromme eenich werelts kindt, ten eersten aenvanghe, in heerlijckheydt hooghaet uytmyten: schorft u oordeel een weynich op, ende let op het eynde: noyt en hielter treurspel op; alleenlijck met een uytkomen, de eyghenschap vande spelen, is meest ghelegen in het besluyt, let daerom wel op het laetste: op 'tscheyden van de mart (segt ons spreecwoordt) kentmen de koopluuden. Wie sieter een vetten os in een wel-begraefde weye, die niet en denckt datse teghens de byle opwaft? Wie sieter daerentegens een beest suchten onder het jock, die niet en merckt, dat 'tselvo niet en is voor het vleesch-huys? laet ons dan besluyten, en segghen datter niet ellendiger en is, als het gheluck vande goddeloose; niet geluckigher, als den teghenspoedt der vromen. Het begintfel van een boofwicht en wort nimmermeer soo seer benijdt, als zijn eynde beklaght werdt. De begintfelen vande Godsalighe en zijn nimmermeer soo verdrietich en beswaerlijck, als haer eynde is sacht en lieffelijck.

AVGVST. IN MATTH. 27.

Si haberes sapientiam Salomonis, pulchritudinem Absolonis, sortitudinem Sampsonis, longevitatem Enoch, divitias Crasi, felicitatem Octaviani; quid profunt haec cum tandem datur caro vermicibus & anima demonibus?

PROV. 7. 21.

Elle l'a flechi par la force de ses douces paroles & l'a enduit par les mignardises de ses levres.

Il s'en va apres elle incontinent comme le bœuf s'en va a la tuerie.

P 2

DVM